

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA GÖLBAŞI BELEDİYESİ

2024 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	12
7. DENETİM BULGULARI	12
8. EKLER	32

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirket	7
Tablo 8: 1 Koli Muhteviyatı	14

KISALTMALAR

KDV	:Katma Değer Vergisi
TL	:Türk Lirası
ÜFE	:Üretici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımı İşlerinde Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması
2. Belediye Paylaşım Noktasında İhtiyaç Sahibi Ailelere Dağıtılmak Üzere Satın Alınan Yardım Kolilerinin Tamamının Dağıtıldığına İlişkin Yeterli Kayıt Bulunmaması
3. Belediye Hukuk İşleri Müdürlüğüne Takipsizlik ve İhmal Nedeniyle Kaybedilen Davalar Bulunması
4. İlçede Nostaljik Tramvay Taşımacılığı Hizmetinin Tesisi ve Hizmete Alınması Kapsamında Hizmetin Durdurularak Yatırımın Atıl Hale Getirilmesi
5. Taşınmazlara İlişkin Cins Tashih İşlemlerinin Yapılmaması
6. İmar Hususunda Belediye Encümenince Alınan Kararların Uygulanmaması
7. Gecekondu Fonu Hesabına Aktarılan Payların Amacı Dışında Kullanılması
8. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
9. Belediye Sınırları İçinde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Gösteren İşletmelerin Bulunması
10. Eğlence Vergisi Tahakkuk ve Tahsil İşlemlerinin Yapılmaması
11. Bazı İşyerlerine İlişkin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması
12. Büyükşehir Belediyesi Tarafından İdareye Aktarılması Gereken Payların Takibinin Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahalli idareler" başlıklı 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Ankara Gölbaşı Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı olan 5216 ve 5393 sayılı Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı

veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Gölbaşı Belediyesinin karar organı olan Gölbaşı Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 31 meclis üyesinden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Gölbaşı Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 8 adet birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğüdür. Başkana bağlı memurlar arasından 3 adet başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 2 adet başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 20 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	378	219
Sözleşmeli Personel	0	0
Kadrolu İşçi	173	37
Geçici İşçi		
Toplam	551	256
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel		378

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Bütçe türleri ve kapsamı” başlıklı 12’nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 Tarih ve 29724 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Gölbaşı Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Gölbaşı Belediyesinin 2024 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile

gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Giderin Türü	Bütçe İle Verilen	Eklenen	Düşülen	Ödenek	Bütçe Gideri	İptal Edilen
	Ödenek	Ödenek	Ödenek	Toplamı	Toplamı	Ödenek
	(TL)	(TL)	(TL)	(TL)	(TL)	(TL)
Personel Giderleri	156.323.000,00	103.303.000,00	8.408.000,00	251.218.000,00	207.030.260,81	44.187.739,19
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	22.460.000,00	9.477.000,00	359.000,00	31.578.000,00	23.604.210,67	7.973.789,33
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	790.449.000,00	540.612.000,00	149.174.000,00	1.181.887.000,00	1.074.202.268,16	107.684.731,84
Faiz Giderleri	15.150.000,00	101.334.000,00	0,00	116.484.000,00	114.619.454,59	1.864.545,41
Cari Transferler	33.511.000,00	4.855.000,00	11.400.000,00	26.966.000,00	20.247.172,89	6.718.827,11
Sermaye Giderleri	505.649.000,00	11.520.000,00	451.760.000,00	65.409.000,00	39.234.343,77	26.174.656,23
Sermaye Transferleri	2.332.000,00	0,00	0,00	2.332.000,00	2.248.851,63	83.148,37
Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yedek Ödenek	150.000.000,00	0,00	150.000.000,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	1.675.874.000,00	771.101.000,00	771.101.000,00	1.675.874.000,00	1.481.186.562,52	194.687.437,48

Gölbaşı Belediyesinin 2024 mali yılı bütçesi ile 1.675.874.000 TL ödenek öngörölmüş olup yıl içerisinde eklenen ve düşülen ödeneklerle birlikte 2024 yılı toplam ödenek tutarı 1.675.874.000 TL olmuştur. Yıl içinde 1.481.186.562,52 TL bütçe gideri gerçekleşmiştir.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir	Tahsilat	Red ve	Net Tahsilat	Gerçekleşme
	Tahmini	Tutarı	İadeler	(TL)	Yüzdesi
	(TL)	(TL)	(TL)		(%)
01- Vergi Gelirleri	647.140.000,00	339.454.776,09	391.658,96	339.063.117,13	52,39
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	43.054.000,00	81.580.412,47	193.105,57	81.387.306,90	189,04
04- Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	44.000.000,00	20.621.222,45	0,00	20.621.222,45	46,87
05- Diğer Gelirler	641.980.000,00	856.849.077,99	41.555,31	856.807.522,68	133,46
06- Sermaye Gelirleri	300.000.000,00	103.897.102,55	0,00	103.897.102,55	34,63
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler (-)	-300.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	1.675.874.000,00	1.402.402.591,55	626.319,84	1.401.776.271,71	83,64

Buna göre 2024 yılında net bütçe geliri 1.401.776.271,71 TL (%83,64) seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 339.063.117,13 TL (%52,39), teşebbüs ve mülkiyet gelirleri 81.387.306,9 TL (%189,04), alınan bağış ve yardımlar 20.621.222,45 TL (%46,87), diğer gelirler 856.807.522,68 TL (%133,46), Sermaye Gelirleri ise 103.897.102,55 TL (%34,63) seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe	Bütçe Gideri	Gerçekleşme
	Ödeneği	(Gerçekleşen)	Yüzdesi
	(TL)	Tutar	(%)
		(TL)	
01- Personel Giderleri	251.218.000,00	207.030.260,81	82,41
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	31.578.000,00	23.604.210,67	74,75
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.181.887.000,00	1.074.202.268,16	90,89
04- Faiz Gideri	116.484.000,00	114.619.454,59	98,40
05- Cari Transferler	26.966.000,00	20.247.172,89	75,08
06- Sermaye Giderleri	65.409.000,00	39.234.343,77	59,98
07- Sermaye Transferleri	2.332.000,00	2.248.851,63	96,43
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	0,00	0,00	0,00
Toplam	1.675.874.000,00	1.481.186.562,52	88,38

Personel giderleri 207.030.260,81 TL (%82,41), sosyal güvenlik kurumlarına devlet Primi giderleri 23.604.210,67 TL (%74,75) mal ve hizmet alım giderleri 1.074.202.268,16 TL (%90,89) faiz giderleri 114.619.454,59 TL (%98,40), cari transferler 20.247.172,89 TL (%75,08) sermaye giderleri 39.234.343,77 TL (%59,98) ve sermaye transferleri 2.248.851,63 TL (%96,43) olarak gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2023 yılının 2022 yılına, 2024 yılının 2023 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2022 Yılı (TL)	2023 Yılı (TL)	2024 Yılı (TL)	2022-2023	2023-2024
	(A)	(B)	(C)	Değişim Oranı	Değişim Oranı
				(%)	(%)
				[D=(B-A) /A]	[E=(C-B) /B]
Vergi Gelirleri	160.564.279,35	238.654.885,73	339.454.776,09	48,64	42,24
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	9.379.343,66	19.059.668,76	81.580.412,47	103,21	328,03
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	14.924.382,40	12.644.177,73	20.621.222,45	-15,28	63,09
Diğer Gelirler	279.666.134,86	383.947.879,03	856.849.077,99	37,29	123,17
Sermaye Gelirleri	77.796.400,93	187.539.514,57	103.897.102,55	141,06	-44,60
Toplam	542.330.541,20	841.846.125,82	1.402.402.591,55	55,23	66,59
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	1.746.768,76	1.981.923,74	626.319,84	13,46	-68,40
Net Toplam	540.583.772,44	839.864.202,08	1.401.776.271,71	55,36	66,91

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2024 yılında gelirler bir önceki yıla göre 561.912.069,63 TL'lik (%66,91) artış göstermiştir. Bu çerçevede; vergi gelirlerinde 100.799.890,36 TL (%42,24), teşebbüs ve mülkiyet gelirleri 62.520.743,71 TL (%328,03), alınan bağış ve yardım ile özel gelirler 7.977.044,72 TL (%63,09), diğer gelirlerde 472.901.198,96 TL (%123,17) artış meydana gelmiştir. Sermaye Gelirlerinde 83.642.412,02TL (%44,60) azalış ve bütçe gelirlerinden red ve iadeler toplamı 1.355.603,9 TL (%68,40) tutarlarında azalış olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2022 Yılı (TL)	2023 Yılı (TL)	2024 Yılı (TL)	2022-2023	2023-2024
	(A)	(B)	(C)	Değişim Oranı	Değişim Oranı
				(%)	(%)
				[D=(B-A) /A]	[E=(C-B) /B]
Personel Giderleri	53.033.691,54	101.642.825,19	207.030.260,81	91,66	103,68
SGK Devlet Prim Giderleri	6.903.316,30	11.467.310,75	23.604.210,67	66,11	105,84
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	378.212.925,16	849.621.214,15	1.074.202.268,16	124,64	26,43
Faiz Giderleri	5.600.595,65	20.585.755,46	114.619.454,59	267,56	456,79
Cari Transferler	4.713.483,35	16.597.179,95	20.247.172,89	252,12	21,99
Sermaye Giderleri	193.072.862,27	238.347.325,03	39.234.343,77	23,45	-83,54
Sermaye Transferleri	10.775.822,55	1.331.830,77	2.248.851,63	-87,64	68,85
Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	652.312.696,82	1.239.593.441,30	1.481.186.562,52	90,03	19,49

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2024 yılında 2023 yılına göre 241.593.121,22 TL (%19,49) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2024 yılında sermaye giderlerinde 199.112.981,26 TL (%83,54) azalış olmasına karşın; personel giderlerinin 105.387.435,62 TL (%103,68), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 12.136.899,92 TL (%105,84), faiz giderleri 94.033.699,13 (%456,79), mal alım ve hizmet alım giderlerinde 224.581.054,01 TL (%26,43) sermaye transferlerinde 917.020,86 TL (%68,85) artış görülmektedir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2024 yılı Faaliyet Gideri 2.075.475.222,45 TL, Faaliyet Geliri 1.531.184.600,15 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise -544.290.622,30 olarak gerçekleşmiştir.

Belediyenin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirket

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Hisse Oranı (%)
1	Bel-las İnşaat Tah. San. ve Tic. Ltd. Şti.	34.287.485,40	34.287.485,40	100%

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Gölbaşı Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Çerçeve hesap planının genel yapısı" başlıklı 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali tabloların hazırlanması" başlıklı 484 ve "Mizan cetveli ve düzenlenecek temel mali tablolar ile diğer mali tablolar" başlıklı 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
 - b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
 - c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek defter, mali tablo, belge ve bilgilerin çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer belgelerin verilme yeri, süresi ve usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak

işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları kapsamında personel tarafından imzalanması gerekli etik sözleşmeler düzenlendiğinden kısmen yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol riski belirlememiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri bazı birimlerde hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. Ancak bu husus diğer birimlerde uygulanmadığından eksiklikler vardır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmeler farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuş ancak uygulama açısından iyileştirilmesi gerekmektedir. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi, mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, etkin çalışmaması nedeniyle yılda bir değerlendirilememektedir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Gölbaşı Belediyesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımı İşlerinde Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

Doğrudan temin ve pazarlık usulü uyarınca parasal limitler dâhilinde yapılan mal alımlarının mevzuatta öngörülen %10 sınırı aşmasına rağmen Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce Uyulması Gereken Diğer Kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21'inci maddesinde; 4734 sayılı Kanunun 62'nci maddesinin (1) bendi ile ilgili olarak, "31/12/2020 tarihli ve 31351 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci Maddesinin (1) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ" açıklamalarının dikkate alınacağı belirtilmiştir. Tebliğ'in

“Genel Esaslar” başlıklı 4’üncü maddesine göre; idarelerin parasal limitler dâhilinde yapacakları harcamalar yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10’una kadar olabileceği ve söz konusu oran hesaplanırken kamu kurum ve kuruluşlarının yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarı dikkate alınacağı ve mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı hesaplanacağı düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, idarelerin 4734 sayılı Kanun’un 21’inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile 22’nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında yapacakları alımlara ilişkin bir sınır bulunduğu, parasal limitlerin tespitinde bütçeye konulan ödeneklerin toplam tutarının değil, ödenek hangi amaçla bütçeye konulmuş ise o amaç için konulmuş ödeneğin toplam tutarının dikkate alınması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu sınırın aşılabileceğinin öngörülmesi halinde ise, Kamu İhale Kurulundan önceden uygun görüş alınmalıdır.

Yapılan incelemede, 2024 mali yılı bütçesinde, 4734 sayılı Kanun’un 21’inci maddesinin (f) bendi ile 22’nci maddesinin (d) bendi kapsamında mal alımları için toplam 331.212.000 TL ödenek ayrılmasına rağmen, 85.005.695,84 TL (%25,67) mal alımı yapılmıştır. Hizmet alımları için toplam 764.539.000 TL ödenek ayrılmasına rağmen 120.027.013,83 TL (%15,70) hizmet alımı yapılmıştır. Mal ve hizmet alım bedellerinin (205.032.709,67 TL) yıllık bütçe ödeneğinin (1.095.751.000 TL) %10’unu aştığı, buna karşılık aşılacak kısım için Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadığı tespit edilmiştir.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu İdaresi cevabında, bulguya konu hususun tekrar etmemesi için gerekli tedbirlerin alınacağını belirtmiştir.

Sonuç olarak, mal ve hizmet alım bedellerinin yıllık bütçe ödeneğinin %10’unu aşmaması, aşılacak kısım için Kamu İhale Kurulunun uygun görüşünün alınması gerekmektedir.

BULGU 2: Belediye Paylaşım Noktasında İhtiyaç Sahibi Ailelere Dağıtılmak Üzere Satın Alınan Yardım Kolilerinin Tamamının Dağıtıldığına İlişkin Yeterli Kayıt Bulunmaması

Belediye Destek Hizmetleri Müdürlüğüne bağlı olan Gölbaşı Belediyesi Seğmenler Mahallesinde Paylaşım Noktası olarak hizmet veren birimde dağıtılmak üzere alınan gıda ve

temizlik malzemelerinin alındığına ve kimlere dağıtıldığına ilişkin kayıtların eksik olduğu görülmüştür.

Gölbaşı Belediyesi Sosyal Yardım Yönetmeliğinin "Sosyal yardım başvurularında istenen belgeler" başlıklı 8'inci maddesinde; sosyal yardım almak için başvuruda bulunan kişilerden sosyal ve ekonomik durumuna göre ikametgah belgesi, kimlik fotokopisi, nüfus kayıt örneği, gelir belgesi, sosyal güvenlik kayıt sorgulama belgesi, kira kontratı, emlak vergisi sicil kaydı, engelli raporu, şehitlik-gazilik belgesi, öğrenci belgesi gibi bilgi ve belgelerin isteneceği belirtilmiştir.

Gölbaşı Belediyesi Destek Hizmetleri Müdürlüğünün 2023/1255624 ihale kayıt numarası ile gerçekleştirdiği mal alım ihalesi kapsamında D Firması ile 26.12.2023 tarihinde 15.000 adet Gıda ve Temizlik malzemesi ve 45.000 adet logolu kutu için Mal Alım Sözleşmesi imzalanmıştır. Bu sözleşmeye uygun olarak alınan 10.000 adet Gıda ve Temizlik malzemesi (25 kalem) ile 30.000 adet Gölbaşı Belediyesi logolu kutu için 29.12.2023 tarihli 534 fiş sıra numaralı Taşınır İşlem Fişi ile giriş kaydı yapılmış olup, düzenlenen 28.12.2023 tarihli fatura ile 26.02.2024 tarihinde 21.853.200 TL ödenmiştir.

Yine bu sözleşme kapsamında kalan 5.000 adet Gıda ve Temizlik malzemesi ile 15.000 adet logolu kutunun, 06.02.2024 tarihli 28 fiş sıra numaralı Taşınır İşlem Fişi ile giriş kaydı yapılmış olup, düzenlenen 01.02.2024 tarihli fatura ile 05.04.2024 tarihinde 10.926.600 TL ödenmiştir.

Yine aynı kapsamda, E Ltd. Şti. ile 2024/65092 ihale kayıt numarası ile 05.03.2024 tarihinde imzalanan sözleşme kapsamında 20.000 adet Gıda Temizlik ve Hijyen Malzemesi 60.000 adet Logolu kutu alınmıştır. Bu malzemeler için 07.03.2024 tarih ve 46 fiş sıra numarası ile Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek giriş kaydı yapılmış olup, 07.03.2024 tarihli fatura düzenlenmiş ve tutarı 06.05.2024 tarihinde 44.142.000 TL olarak ödenmiştir.

Yukarıda bahsi geçen iki ihale ile alınan gıda ve temizlik maddelerinin toplamı (15.000+20.000=) 35.000 kolidir. Her iki ihalede bir koli 3 kutudan oluşup bir yardım kolisi yaklaşık 52-54 kilo civarındadır. Her kolinin muhteviyatı olan 25 kalem gıda ve temizlik malzemeleri aşağıda listelenmiştir.

Tablo 8: 1 Koli Muhteviyatı

1-	PİRİNÇ - 1000 GR	5 PAKET
2-	KURU FASULYE - 1000 GR	5 PAKET

3-	PİLAVLIK BULGUR - 1000 GR	5 PAKET
4-	KIRMIZI MERCİMEK - 1000GR	5 PAKET
5-	DOMATES SALÇASI - 830 GR	3 PAKET
6-	MAKARNA – 500 GR	4 PAKET
7-	AYÇİÇEK YAĞI – 2000 ML	2 ADET
8-	TOZ ŞEKER - 2500 GR	2 PAKET
9-	SİYAH ÇAY – 1000 GR	2 PAKET
10-	NOHUT – 1000 GR	3 PAKET
11-	ŞEHRİYE – 500 GR	4 PAKET
12-	BUGDAY UNU – 2000 GR	2 PAKET
13-	SOFRALIK TUZ – 750 GR	1 PAKET
14-	BEYAZ PEYNİR – 900 GR	1 PAKET
15-	SİYAH ZEYTİN - 800 GR	1 PAKET
16-	KAŞAR PEYNİRİ - 600 GR	1 PAKET
17-	BANYO SABUNU – 600 GR	1 PAKET
18-	EL YIKAMA SABUNU - 280 GR	1 PAKET
19-	BULAŞIK DETERJANI - 675 GR	1 ADET
20-	ÇAMAŞIR DETERJANI – 3000 GR	1 PAKET
21-	ULTRA ÇAMAŞIR SUYU – 810 GR	1 ADET
22-	TUVALET KÂĞIDI – 8 RULO	1 PAKET
23-	HAVLU KAGIT – 4 RULO	1 PAKET
24-	KOLONYA - 500 ML	1 ADET
25-	KUTU	3 ADET

Bu Yardım kolilerinin verildiği yardım yapılan kişilere ilişkin Belediyenin Sosyal Yardım Yönetmeliğine göre alınması gereken belgelerinin, tüm yardım kolilerinin verildiği kişilerin tamamı için alınmadığı ve kimlik bilgileri kayıtlarının eksik olduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi göndermiş olduğu cevapta; Belediyenin paylaşım noktasında ihtiyaç sahibi ailelere dağıtılmak üzere satın alınan yardım kolilerinin İçişleri Bakanlığı E-Belediye İdari Modüller Sistemine kayıtlı ve cevabın ekinde sunulan yaklaşık 8500 kişiye Gıda ve Erzak

yardımları ve Ramazan kolisi olarak kişilere dağıtıldığına ilişkin kayıtları göndermiş, bundan sonraki süreçte bu hususlara dikkat edileceğini belirtmiştir.

Belediye tarafından yapılan yardımların kimlere yapıldığına ilişkin kimlik bilgileri kayıtlarının veya yardım alanların adres ve imzalarının alındığına ilişkin kayıt ve bilgilerin tutulması gerekmektedir.

BULGU 3: Belediye Hukuk İşleri Müdürlüğünce Takipsizlik ve İhmal Nedeniyle Kaybedilen Davalar Bulunması

Belediye Hukuk İşleri Müdürlüğünce 2024 yılı içinde mahkemelerde görülmekte olan davalarda ara karar istemine savunma verilmemesi, istenen bilgi ve belgelerin gerek süresi içerisinde gerekse süresi geçtikten sonra mahkemeye gönderilmemesi nedenleriyle, Müdürlükçe takip edilmesi gereken davaların Belediye aleyhine sonuçlandığı görülmüştür.

Hukuk İşleri Müdürlüğü Kuruluş, Görev, Yetki, Sorumluluk ve Çalışma Esasları Yönetmeliğinin “Müdürün Görevleri” başlıklı 12’nci maddenin 1’inci fıkrasında,

(a) bendinde; *“Bu Yönetmelikte açıklanan müdürlüğün görev alanına giren tüm hizmetlerin ilgili mevzuata etik kurallara uygun, etkili, verimli ve ekonomik yürütülmesini sağlamak,”*

(d) bendinde; *“Başkanlık onayı ile müdürlükte kurulan birimlerin görev, yetki, sorumluluk ve iş bölümlerini yapmak,*

(h) bendinde; *“Disiplin amiri olarak, müdürlük personelinin görevlerini, mevzuat ve bu yönetmelik hükümlerine uygun olarak yerine getirmesini sağlamak ve düzeltici önlemler almak,”* hükmü yer almakta olup,

“Müdürün yetkileri” başlıklı 13’üncü maddesinin (p) bendinde ise;

“Müdür tarafından bir davada birden fazla avukatın görevlendirilmesi yahut bir dosyanın takip eden avukattan alınarak, diğerine verilmesi konularında yetkileri kullanmak ve Başkanı bu konularda düzenli olarak bilgilendirmek,” denilmektedir.

Belediye Hukuk İşleri Müdürlüğünün görev alanında bulunan ve takibi yapılması gereken aşağıda belirtilen davalarda;

1- 05.04.2024 tarihinde Ankara 2. İdare Mahkemesinde 2024/635 dosya numarası ile açılan, yapı tatil zaptının yürütmesinin durdurulması ve iptali istemli davaya ilişkin; 24.04.2024 tarihli ara karar istemine savunma gönderilmemiştir. İstenen bilgi ve belgeler gerek süresi içerisinde gerekse süresi geçtikten sonra mahkemeye gönderilmemiştir. Bunun üzerine mahkemece 27.09.2024 tarihli ara karar ile tekraren bilgi ve belge istenmiştir. İdarece cevap verilmemesi üzerine 07.11.2024 tarihli ara karar ile Belediye aleyhine yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir.

2- 17.04.2024 tarihinde Ankara 4. İdare Mahkemesinde 2024/693 dosya numarası ile açılan, imar plan değişikliği ve plan notlarındaki hukuka aykırılık gerekçesiyle yürütmenin durdurulması istemli davaya ilişkin; 27.06.2024 tarihli ara karar istemine savunma gönderilmemiştir. İstenen bilgi ve belgeler gerek süresi içerisinde gerekse süresi geçtikten sonra mahkemeye gönderilmemiştir. Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığınca savunma yapılmış olup Belediye aleyhine yürütmeyi durdurmanın reddine karar verilmiştir.

3- 09.05.2024 tarihinde Ankara 4. İdare Mahkemesinde 2024/819 dosya numarası ile açılan, imar plan değişikliği ve plan notlarındaki hukuka aykırılık gerekçesiyle yürütmenin durdurulması istemli davaya ilişkin; 24.07.2024 tarihli ara karar istemine savunma verilmediği gibi istenen bilgi ve belgeler gerek süresi içerisinde gerekse süresi geçtikten sonra mahkemeye gönderilmemiştir. Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığınca savunma yapılmış olup Belediye aleyhine yürütmeyi durdurmanın reddine karar verilmiştir.

4- 09.07.2024 tarihinde Ankara 19. İdare Mahkemesinde 2024/932 dosya numarası ile açılan, yapı tatil zaptının yürütmesinin durdurulması ve iptali istemli davaya ilişkin; 11.07.2024 tarihli ara karar istemine savunma verilmediği gibi istenen bilgi ve belgeler gerek süresi içerisinde gerekse süresi geçtikten sonra mahkemeye gönderilmemiştir. Bunun üzerine mahkemece 20.09.2024 tarihli karar ile yürütmenin durdurulmasına ve 28.11.2024 tarihli karar ile dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

5- 18.07.2024 tarihinde Ankara 16. İdare Mahkemesinde 2024/1216 dosya numarası ile açılan, yapı tatil zaptının yürütmesinin durdurulması ve iptali istemli davaya ilişkin; 25.07.2024 tarihli ara karar istemine savunma verilmediği gibi istenen bilgi ve belgeler gerek süresi içerisinde gerekse süresi geçtikten sonra mahkemeye gönderilmemiştir. Bunun üzerine mahkemece 21.10.2024 tarihli ara karar ve 15.11.2024 tarihli ara karar ile bilgi ve belge istendiği, bilgi ve belge gönderilmemesi üzerine mahkemece dosyada yer alan veriler

çerçevesinde 12.12.2024 tarihinde Belediye aleyhine yürütmenin durdurulmasına karar verildiği görülmüştür.

Kamu İdaresi göndermiş olduğu cevapta; Mevcut avukat kadrosu ile dava dosyalarının takibi konusunda azami özenin gösterileceğini belirtmiştir.

Mahkemelerde görülmekte olan Belediyenin taraf olduğu davalarda takipsizlik, ihmal ve tedbirsizlik sonucu davaların Belediye aleyhine sonuçlanmaması için, ara karar istemine savunma verilmesi, istenen bilgi ve belgelerin süresi içerisinde mahkemeye gönderilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: İlçede Nostaljik Tramvay Taşımacılığı Hizmetinin Tesisi ve Hizmete Alınması Kapsamında Hizmetin Durdurularak Yatırımın Atıl Hale Getirilmesi

Gölbaşı Belediye Meclisinin Kararı ile ilçe halkı, üniversite öğrencileri ve ilçeye ziyarete gelen misafirlerin ilçe merkezinden Mogan Gölü kenarına ve Gölbaşı Millet Bahçesine ulaşımını sağlamak için ücretsiz olarak hizmet vermesi amaçlanan tramvay hizmetinin, gelen yoğun şikâyetler üzerine, Belediye Meclis Kararında belirtilen güzergah değişikliği uygulanmadan, iptal edildiği ve yatırımın kısa sürede atıl hale geldiği görülmüştür.

Belediye Meclisinin 02.02.2020 tarih 100 sayılı Kararı ile Belediye Başkanına tramvay hattı için protokol yapma yetkisi oybirliği ile verilmiştir.

Bu kapsamda Gölbaşı Belediyesinin şirketi olan Z Ltd. Şti. tarafından A A.Ş.'den, 28.02.2022 tarihli fatura ile üç adet Tramvay Vagonu (tanesi 214.000 TL +KDV) ve 18 metre uzunluğunda oluklu ray (tanesi 12.580 TL+KDV) 100 adet alım yapılmış olup toplam 2.242.000-TL ödenmiştir.

Alınan bilgiye göre yaklaşık 20 metre uzunluğunda olan bu tramvay vagonlarının yapılması planlanan tramvay güzergahı üzerinde manevra yapma imkanı olmadığı anlaşıldığından vagonların Gölbaşına getirilmeyip A Şirketinin yerleşik olduğu şehirde bekletildiği ifade edilmiştir.

Yine 01.12.2022 tarih ve 536 sayılı Meclis Kararında aynen “İlçemiz içerisinde araç kullanımının azaltılması, Yeşil enerji ile çalışan Güneş enerjisi ile şarj olan araçlara teşvik, fosil yakıttan kaynaklı hava kirliliğinin önlenmesi ve yurlarda kalan üniversite ve diğer öğrencilerimizin ulaşımının kolaylaştırılması, ilçe sakinlerimizin ve ilçemizi ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerin ulaşım sorunlarının ortadan kaldırılması, vatandaşlarımızın kamu kurum

ve kuruluşlarına daha hızlı ulaşımının sağlanması Mogan gölünü ve ilçemizi ziyaret edecek turistler ile ilçemiz içerisinde yeni başlanılan ve en kısa sürede hizmete açılacak olan Millet bahçesi ile bisiklet yolunu kullanacak tüm vatandaşlarımızın ulaşımalarının yeşil enerji ile çalışan nostaljik görünümlü yerden klavuzlu lastik tekerlekli Tramvay ile ilçemiz içerisinde belli istasyonlar arasında seyahat edilebilmeleri için” denilmiş olup eski Belediye Meclis Başkanının önerisinin kabulü ve konu ile ilgili olarak tramvayın tüm halkımıza ücretsiz olarak hizmet vermesi şeklinde şifai önerisinin kabulüne” Belediye Meclisi oybirliği ile karar vermiştir.

Bu kapsamda;

Gölbaşı Belediyesi Mali Hizmetler Müdürlüğünün 2023/129276 sayılı İhale Komisyonu Kararı ile “Nostaljik Tramvay Görünümlü Lastik Tekerlekli Raylı Yönlendirme Sistemine Sahip Araç ve T Profil Şeklinde Yönlendirme rayı ve Montaj Elemanları Alım İşi”, 18.291.836,30 TL KDV dahil 19.312.730,83 TL bedelle (iki adet Nostaljik Tramvay Görünümlü Lastik Tekerlekli Raylı Yönlendirme Sistemine Sahip Araç 12.620.200.-TL bu fiyata dahil) B Ltd. Şirketine ihale edilmiştir.

Yine 2023/933408 sayılı İhale Komisyon Kararı ile “Nostaljik Görünümlü Lastik Tekerlekli Raylı Yönlendirme Sistemine Sahip Tramvay Bakım İstasyonu Yapım İşi” 4.297.000.-TL bedelle (KDV dahil 4.804.800.-TL) C Ltd. Şirketine ihale edilmiştir.

Bu kapsamda Destek Hizmetleri Müdürlüğünce “Tramvay Projesi Kapsamında Muhtelif Cadde ve Sokaklarda Klavuz Ray Döşeme Hizmet Alım İşi” 07.04.2023 tarihinde Doğrudan Temin onayı ile D AŞ.’ye verilmiştir. Bu iş, 415.000.-TL bedelle (14.000 metre tramvay rayı döşeme, 28.000 metre asfalt kesim işçiliği ve 7.000 metre ray kanalı beton döküm işçiliği) yapılmış ve 02.05.2023 tarihinde bitirilmiştir.

Tramvay taşıma güzergâhı yaklaşık 3.166 metredir. Tramvay hattının geçtiği güzergâhta işyeri olan esnaf ve vatandaşların otoparkları kullanamaz hale geldiklerinden şikayet ettikleri, bu nedenle yeniden bir planlama yapılması ile vatandaşların kullanım alanlarının rahatlatılması gerektiği hususunda Çevre-Sağlık ve İsimlendirme Komisyonuna yeniden bir güzergah planlaması yaptırılması için 08.03.2024 tarih ve 112 sayılı Meclis Kararı alınmıştır.

Bu karar ile tramvay taşıma hizmeti durdurulmuş olup 01.11.2023-08.03.2024 tarihleri arasında yaklaşık 5 ay kadar hizmet verebildiği anlaşılmıştır.

İlçe halkı ve ilçeye ziyarete gelen misafirlerin ilçe merkezinden Mogan Gölü ve Gölbaşı Millet Bahçesine ulaşımını sağlayan tramvay ulaşımı için toplam (2.242.000 +19.312.730,83 + 4.804.800 + 415.000)=26.774.530,83 TL harcama yapılmıştır.

Yaklaşık beş ay hizmet verdiği ifade edilen tramvay taşımacılığı hizmetinin sonlandırılarak, yatırımın gerekli uygulanabilirlik, fizibilite ve ihtiyaç analizi gibi planlama aşamasında yapılması gereken işlerin yeterli düzeyde yapılmaması ve Belediye Meclisinin 112 sayılı kararı ile alınan güzergah değişikliğinin de uygulanmaması sonucu yatırımın atıl hale geldiği anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi göndermiş olduğu cevapta; Tramvay güzergâhından dolayı vatandaşlardan alınan şikâyetler üzerine yeni bir güzergâh oluşturulması için çalışmaların yapıldığını fakat tramvayın çalışma koşullarına uygun bir güzergâh olmaması sebebiyle hizmetin durdurulduğunu, bunun üzerine atıl durumları sonucu ekonomik kayba uğramamak adına 2 adet tramvayın güncel değeri korunarak bir kamu kuruluşuna satışının yapıldığını belirtmiştir.

Bu itibarla, gerekli çalışmalar yapılarak atıl hale gelmiş tramvay taşımacılığı hizmetine işlerlik kazandırılması gerekmektedir.

BULGU 5: Taşınmazlara İlişkin Cins Tashih İşlemlerinin Yapılmaması

Kurum mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan bir kısmının mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmadığı ve ilgili taşınmazların cins tashih işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki idarelerin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ilişkin usul ve esaslar Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te düzenlenmiştir.

Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde "cins tashihi" ifadesi "binalar, arazi ve arsalar ile yeraltı ve yerüstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi" şeklinde tanımlanmıştır.

Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde ise; kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazların

mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınacağı ve idarelerin cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri gerçekleştireceği ifade edilmiştir.

Taşınmaz kayıtları üzerinde yapılan incelemelerde Kurum mülkiyetinde bulunan ve mali tablolarda kayıtlı olan taşınmazlardan bir kısmının mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmadığı tespit edilmiştir.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu İdaresi göndermiş olduğu cevapta; Belediyeye ait taşınmazların cins tashih işlemi için Yapı Kontrol Müdürlüğü ile koordineli çalışma yapılacağını belirtmiştir.

Mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasını sağlamak için Kuruma ait taşınmazların cins tashihleri yapılarak, maddi duran varlıklara ilişkin kayıtların düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: İmar Hususunda Belediye Encümenince Alınan Kararların Uygulanmaması

İlçede imar hususunda Belediye Encümenince alınan kararların uygulanmadığı görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak başlanan yapılar" başlıklı 32'nci maddesinden anlaşılabileceği üzere, ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine veya ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılarda projelerine ve ilgili mevzuatına aykırı yapı yapıldığının ilgili idarece tespiti, fenni mesulce tespiti ve ihbarı veya herhangi bir şekilde bu duruma vakıf olunması üzerine, belediye veya valiliklerce o andaki inşaat durumunun tespit edilmesi, yapının mühürlenerek inşaatın derhal durdurulması gerekmektedir. Yapının imar mevzuatına aykırı olduğuna dair bilgi, tapu kayıtlarının beyanlar hanesine kaydedilmek üzere ilgili idaresince tapu dairesine en geç yedi gün içinde yazılı olarak bildirilmesi ve aykırılığın giderildiğine dair ilgili idaresince tapu dairesine bildirim yapılmadan beyanlar hanesindeki kayıtların kaldırılmaması gerekmektedir.

Ruhsata aykırılık olan yapıda, bu aykırılığın giderilmiş olduğu veya ruhsat alındığı ve yapının bu ruhsata uygunluğu, inceleme sonunda anlaşılırsa, mührün, belediye veya valilikçe kaldırılacağı ve inşaatın devamına izin verileceği düzenlenmiştir. Aksi halde, ruhsatın iptal edileceği, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan binanın, belediye encümeni kararını müteakip,

belediyece yıktırılacağı ve masrafının yapı sahibinden tahsil edileceği düzenlenmiştir. Yapı tatil tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren bir ay içinde yapı sahibi tarafından yapının ruhsata uygun hale getirilmediğinin veya ruhsat alınmadığının ilgili idaresince tespit edilmesine rağmen iki ay içinde hakkında yıkım kararı alınmayan yapılar ile hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen altı ay içinde ilgili idaresince yıkılmayan yapıların, yıkım maliyetleri döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanmak üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca yıktırılabilir veya yıktırılabilirliği belirtilmiştir.

İdare tarafından ruhsata bağlanamayacağı veya aykırılıkların giderilemeyeceği tespit edilen yapıların ise ruhsatının üçüncü fıkra düzenlenene bir aylık süre beklenmeden iptal edileceği ve mevzuata aykırı imalatlar hakkında yukarıdaki fıkra belirtildiği üzere yıkımının gerçekleştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Belediyede yapılan yukarıdaki mevzuat hükümleri ve açıklamalar kapsamında imar hususunda alınan Belediye Encümen kararlarının uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi göndermiş olduğu cevapta; imar hususunda alınan Belediye Encümen kararlarının uygulanması hususunda gerekli çalışmalar yapıldığını belirtmiştir.

Bu itibarla, alınan Belediye Encümen Kararlarının uygulanması sağlanmalıdır.

BULGU 7: Gecekondu Fonu Hesabına Aktarılan Payların Amacı Dışında Kullanılması

Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinden gecekondu fonuna aktarılması gereken payların Kurumun diğer harcamaları için kullanıldığı görülmüştür.

775 sayılı Kanun'un "Fonların teşkili ve kullanılması" başlıklı 12'nci maddesinde Kanun'da yer alan hizmetlerin yürütülebilmesi için gerekli olan gelir kaynakları belirtilmiş, bu gelirler için ilgili belediyeler adına bankada özel hesap açılması ve bir fon teşkil edilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanun'un 13'üncü maddesinde ise; bu fonlarda toplanan tutarların hangi amaç ve usulle kullanılması gerektiği ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "Satış bedelinin ödenmesi, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir" başlıklı 5'inci maddesinde; belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısımdan

öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla %10'unun ilgili belediyelerin 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Hazineye ait taşınmazların satışı sebebiyle 2024 yılında Belediyeye aktarılan ve taşınmazların satış bedellerinin %10'luk kısmına tekabül eden 14.684.789,43 TL'nin 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 13'üncü maddesinde belirtilen amaç ve usuller uyarınca kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu İdaresi göndermiş olduğu cevapta; Belediyenin Gecekondu Fon Hesabını mali yetersizlikler nedeni ile kullanmak zorunda kaldığını ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından gönderilen payların amacı dışında kullanılmayacağını belirtmiştir.

Buna göre, Kurum tarafından Gecekondu Kanunu'nda yer alan hükümler uyarınca söz konusu payların mevzuatın öngördüğü usule uygun olarak Kanun'da belirtilen amaçlar için kullanılması gerekmektedir.

BULGU 8: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Kurum personel işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde; Kurumda çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle yüksek miktarda birikmiş yıllık izin süresi bulunan kişilerin olduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde şartları taşıyan işçilere yıllık ücretli izin verileceği ve bu izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 59'uncu maddesinde ise iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlere ilişkin çeşitli hususların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği

hüküm altına alınmış, bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği’nde yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu’na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

4857 sayılı Kanun’un 103’üncü maddesinde hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya yukarıda belirtilen Yönetmelik’in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası (2024 yılında 2.666 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Cumhurbaşkanlığı tarafından yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 ve 2024/7 sayılı genelgelerde de; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti esas alınarak hesaplanmaktadır. Bu ise söz konusu işçiye yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Bununla birlikte, anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 103’üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemelerde Belediyede görev alan kadrolu 33 işçiden 9’unun 100 ile 200 gün, 5 işçinin ise 200 ile 400 gün arası kullanmadığı birikmiş izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. 31.12.2024 tarihi itibarıyla 14 işçinin toplam 2.671 gün birikmiş yıllık izni bulunmakta olup kullanılmayan bu yıllık izinlerin 2024 yılı ücret tutarları ile Kuruma maliyeti yaklaşık olarak 5.575.944,32 TL’dir.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu İdaresi göndermiş olduğu cevapta; Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliğine uygun olarak işçilerin yıllık izinlerinin kullandırılması sağlamak amacıyla İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğüne üst yazı gönderilerek bilgilendirme yapıldığını belirtmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde Kurumda çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve Kuruma ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılması sağlanmalıdır.

BULGU 9: Belediye Sınırları İçinde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Gösteren İşletmelerin Bulunması

Belediye sınırları içinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyette bulunan işletmelerin mevcut olduğu ve bu işletmelerden alınması gereken işyeri açma izin harcının tahsil edilmediği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasında belediyelerin, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermeye; gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmaya ve denetlemeye yetkili olduğu ifade edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri Açma İzni Harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir iş yeri açılmasının, iş yeri açma ve izin harcına tabi olduğu belirtilmiştir.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un, 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde ise, belediye hudutları ile mücavir alan içinde kalan tüm işyerleri ve işletmelere, işyeri açma ve çalışma ruhsatını vermeye belediyelerin yetkili olduğu belirtilmiştir. Diğer yandan, Kanun'daki muafiyet düzenlemesi ile avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren iş yerleri, tabipler, noterler, mimar ve mühendisler gibi bazı meslek grupları işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaktan muaf tutulmuştur. İlgili kanunlarında da, bu iş yerlerinin faaliyet sahalarına göre bakanlıklar ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından faaliyetleri ile ilgili izin alacakları ve bu izin belgelerinin de işyeri açma ve çalışma ruhsatı niteliğinde olacağı açıklanmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca İdare sınırları içerisinde muafiyet kapsamında olan yerler hariç açılacak iş yerlerinin Kamu İdaresi tarafından ruhsatlandırılması ve bu iş yerlerinden söz konusu harcın tahsil edilmesi gerekmektedir.

Vergi Dairesi ile yazışma yapılarak İdare sınırları içinde aktif olarak faaliyette bulunan işyerlerinin listesi alınmış olup İdarenin verileri ile karşılaştırılmıştır.

Kamu İdaresinin yetki ve görev sınırları içinde 10.794 adet faal işyeri bulunduğu, idare tarafından toplam 3.345 adet işyeri açma ve çalışma ruhsatı verildiği ve Mali Hizmetler Müdürlüğünden temin edilen çevre temizlik vergisi aktif mükellef listesinde 4.517 adet işletmenin kayıtlı olduğu tespit edilmiştir.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet gösteren bu işletmeler, belediyenin etkin bir denetim görevi yürütememesine ve işyeri açma izin harcının tahsil edilememesine neden olmaktadır.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu İdaresi göndermiş olduğu cevapta; İlgili müdürlüklere bilgilendirme amaçlı üst yazı gönderildiğini, bu müdürlükler tarafından saha çalışması yapılarak faaliyette bulunan iş yerlerinin denetimi ve kontrollerinin yapılacağını belirtmiştir.

Kamu İdaresince yetki ve görev alanındaki işletmelerin, işyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olanları da dikkate alarak, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bulunup bulunmadığının takibinin sağlanması ve buna bağlı olarak da işyeri açma izni harçlarının tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Eğlence Vergisi Tahakkuk ve Tahsil İşlemlerinin Yapılmaması

Belediye sınırları içerisinde eğlence hizmeti sunan işletmelerden bazıları için eğlence vergisi tahakkuku yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17'nci maddesinde; bu Kanun'un 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu, 18'inci maddesinde; eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişilerin verginin mükellefi olduğu, 19'uncu maddesinde; bira, alkollü içki içilmeyen, satılmayan ve ruhsatnamelerde kahvehane, kiraathane, çayhane ve çay ocakları olduğu belirtilen yerlerden vergi alınmayacağı, 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasında; biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde vergi miktarının, işin mahiyetine göre çalışılan her gün için bu Kanun'un 96'ncı maddesine göre

tespit edilen miktar olduğu, 21'inci maddesinde; biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden günlük 5 ila 100 TL arasında vergi alınacağı, 22'nci maddesinin üçüncü fıkrasında; biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerindeki her aya ait verginin o ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılacağı belirtilmiştir.

Anılan Kanun'un "Nispet ve Miktar" başlıklı 21'inci maddesinin (I) numaralı bendinde yer alan "Biletle Girilen Yerlerde" yerli film göstermelerinde, yabancı film göstermelerinde, spor müsabakaları, at yarışları ve konserlerden alınan eğlence vergisi oranları 21 Aralık 2022 Tarih 6584 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile %0 olarak yeniden belirlenmiştir. Anlaşılacağı üzere 6584 Sayılı Karar haricinde mevzuatta belirtilen nispetler haddinde eğlence vergisi tahakkuku yapılması gerektiği açıktır.

Yapılan incelemede; Belediye kayıtlarında eğlence hizmeti sunan ve eğlence vergisine tabi 1 adet işletmenin bulunduğu görülmüştür.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu İdaresi göndermiş olduğu cevapta; Eğlence hizmeti sunan ve eğlence vergisine tabi olan iş yerleri için vergi mükellefiyeti tesis edilebilmesi hususunda saha araştırması çalışmalarına başlandığını belirtmiştir

Eğlence hizmeti sunan ve eğlence vergisine tabi olan iş yerlerinin tümü için vergi mükellefiyeti tesis edilerek eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilatına yönelik çalışmaların etkin bir şekilde yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Bazı İşyerlerine İlişkin Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

İdare hizmet sınırları içerisinde faaliyet gösteren işyerleri ya da diğer şekillerde kullanılan binalardan bir kısmına ilişkin çevre temizlik vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre temizlik vergisi" başlıklı Mükerrer 44'üncü maddesinde; belediye sınırları içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu, vergi mükellefinin binaları kullananlar olduğu ve mükellefiyetin binanın kullanımı ile başlayacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin dört ve beşinci fıkrasında çevre temizlik vergisi tarifesi belirtilmiş olup sekizinci fıkrasında ise; işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisinin belediyelerce binaların tarifiedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılacağı hükmü ile işyeri ve diğer şekilde kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden bu verginin her yıl, emlak vergisinin taksit sürelerinde ödeneceği belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılabacağı üzere, belediye sınırları içinde yer alan ve belediyenin çevre temizlik hizmetlerinden faydalanan tüm konut, işyerleri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisi mükellefi olması gerekmektedir.

Vergi Dairesinden alınan bilgilere göre Belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren aktif işyeri sayısı 10.794 adet olmasına rağmen İdare tarafından Çevre Temizlik Vergisi mükellefiyeti tesis edilen işyeri sayısının 4.517 adet olduğu görülmüştür.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu İdaresi göndermiş olduğu cevapta; Çevre Temizlik Vergisi tahakkuku yapılmayan işletmelerin saha çalışması ile tespiti yapılarak, tahsilatının yapılması çalışmalarına başlandığını belirtmiştir.

Sonuç olarak, Çevre Temizlik Vergisi mükellefiyetine ilişkin denetim, yoklama ve tespitlerin düzenli yapılmaması İdarenin gelir kaybına uğramasına sebebiyet vermekte olup Çevre Temizlik vergisi mükellefi işyerlerinin tespiti ve söz konusu verginin alınması konusunda gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

BULGU 12: Büyükşehir Belediyesi Tarafından İdareye Aktarılması Gereken Payların Takibinin Yapılmaması

Büyükşehir Belediyesince tahsil edilerek ilçe belediyelerine dağıtılması gereken, müze giriş ücretlerine ilişkin pay ile otopark gelirlerinden aktarılması gereken paya ilişkin takibin yapılmadığı görülmüştür.

a) 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Müze Giriş Ücretleri ile Madenlerden Belediyelere Pay" başlıklı mükerrer 97'nci maddesinin (a) fıkrasında; belediye ve mücavir alan sınırları içinde gerçek ve tüzel kişilerce işletilen her türlü müzelerin giriş ücretlerinin %5'inin belediye payı olarak ayrılacağı, ayrılan miktarın tahsilini takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili büyükşehir belediyesine ödenmesinin mecburi olduğu belirtilmiş olup büyükşehir

belediyesince tahsil edilen payın %75'inin Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtılması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir Belediyesinin Gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesinin son fıkrasında ise; büyükşehir belediyeleri ile ilçe belediyelerinin, tahsil ettikleri vergilerden, birbirlerine ödemeleri gereken payları zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediyenin talebi üzerine söz konusu tutarın, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılacağı belirtilmiş ve bu tür bir gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden de ilgili belediye başkanı ve muhasebe yetkilisi şahsen sorumlu tutulmuştur. Bu fıkra hükmünün, ilçe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edilen müze giriş ücretlerine ilişkin İdareye aktarılması gereken paydan 2024 yılı içerisinde herhangi bir tutar gönderilmediği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin gelir kaybı yaşamaması için bu gelirlerin takip ve tahsiline yönelik işlemlerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

b)5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir Belediyesinin Gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesinin (f) bendinde; park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin ilçe belediyelerine, nüfuslarına göre dağıtılacak %50'sinden sonra kalacak %50'sinin büyükşehir belediyesinin geliri olduğu belirtilmiştir. Anılan Kanun'un 23'üncü maddesinin son fıkrasında ise; büyükşehir belediyeleri ile ilçe belediyelerinin, tahsil ettikleri vergilerden, birbirlerine ödemeleri gereken payları zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediyenin talebi üzerine söz konusu tutarın, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılacağı belirtilmiş ve bu tür bir gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden de ilgili belediye başkanı ve muhasebe yetkilisi şahsen sorumlu tutulmuştur. Bu fıkranın hükmünün, ilçe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Büyükşehir Belediyesi tarafından park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirden İdareye aktarılması gereken paydan 2024 yılı içerisinde herhangi bir tutar gönderilmediği tespit edilmiştir.

Önceki yıl Sayıştay Raporunda da bulgu konusu yapılmış olan ve İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem yapılmayan bu hususa ilişkin Kamu İdaresi göndermiş olduğu cevapta; Büyükşehir Belediyesi ile gerekli yazışmaların yapılarak etkin bir şekilde takibinin yapılacağını belirtmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin gelir kaybı yaşamaması için bu gelirlerin takip ve tahsiline yönelik işlemlerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İşyerlerinin Bulunması	2022	Yerine Getirilmedi	2024 yılında da bulgu konusu yapılmıştır.
Büyükşehir Belediyesi Tarafından İdareye Aktarılması Gereken Payların Takibinin Yapılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	2024 yılında da bulgu konusu yapılmıştır.
Eğlence Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İşyerlerinin Bulunması	2022	Yerine Getirilmedi	2024 yılında da bulgu konusu yapılmıştır.
İşçilerin Kanunda Belirtilen yıllık İzinlerinin Kullanılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	2024 yılında da bulgu konusu yapılmıştır.
Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımı İşlerinde Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması	2022	Yerine Getirilmedi	2024 yılında da bulgu konusu yapılmıştır.
Kamu İdaresinin Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerin Yapılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	2024 yılında da bulgu konusu yapılmıştır.
Gecekondü Fonu Hesabı Oluşturulmaması ve Aktarılan Payların Amacı Dışında Kullanılması	2022	Kısmen Yerine Getirildi	2024 yılında revize edilerek bulgu konusu yapılmıştır.
İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunan İşyerlerinin Bulunması	2022	Yerine Getirilmedi	2024 yılında da bulgu konusu yapılmıştır.